

#SoKyHieuVanBan

#DiaDiemNgayBanHanh

V/v hướng dẫn đổi mới phương pháp
dạy học và kiểm tra, đánh giá
môn Ngữ văn cấp THCS

Kính gửi: Hiệu trưởng các trường có cấp THCS trực thuộc.

Thực hiện Công văn 2050/SGDDĐT-GDTrH ngày 15/8/2024 của Sở GDĐT về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2024-2025; Công văn số 2447/SGDDĐT-GDTrH ngày 25/9/2024 của Sở GDĐT tỉnh Quảng Nam về việc hướng dẫn đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá môn Ngữ văn ở cấp THCS, THPT;

Căn cứ Công văn số 277/PGDDĐT-THCS ngày 30/8/2024 của Phòng GDĐT huyện về hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục THCS năm học 2024-2025.

Phòng GDĐT Nam Trà My yêu cầu Hiệu trưởng các đơn vị chỉ đạo thực hiện việc đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá đối với môn Ngữ văn, như sau:

1. Đổi mới cách dạy và cách học môn Ngữ văn

a) Tăng cường việc nghiên cứu sâu Chương trình giáo dục phổ thông 2018, đặc biệt là Chương trình môn Ngữ văn¹ để nắm vững quan điểm, mục tiêu, yêu cầu cần đạt, nội dung, phương pháp giáo dục, kiểm tra đánh giá của Chương trình gắn với việc tìm hiểu kỹ sách giáo khoa của môn học, lớp học nhằm đổi mới sâu sắc tư duy về cách dạy và cách học môn Ngữ văn; đáp ứng mục tiêu dạy học theo định hướng hình thành phẩm chất và năng lực học sinh.

b) Xây dựng kế hoạch bài dạy (giáo án) và tổ chức dạy học môn Ngữ văn theo hướng tăng cường rèn luyện cho học sinh năng lực đọc, viết, nói và nghe; năng lực tiếp nhận, thực hành, trải nghiệm và vận dụng kiến thức tiếng Việt, kiến thức văn học thông qua các hoạt động, hình thức học tập phù hợp với đối tượng học sinh và điều kiện của nhà trường.

c) Tăng cường việc phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh trong quá trình học tập; chú trọng việc hướng dẫn học sinh chuẩn bị bài học; dành nhiều thời gian để học sinh thực hành, vận dụng, trình bày, thảo

¹ Chương trình giáo dục phổ thông 2018, Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

luận... nhằm rèn luyện kỹ năng đọc, viết, nói, nghe và cảm thụ thẩm mỹ theo yêu cầu, mức độ đối với từng lớp học.

- Đối với dạy đọc, cần rèn luyện cho học sinh biết cách đọc và tự đọc hiểu được văn bản. Thông qua việc dạy đọc hiểu các ngữ liệu/văn bản sách giáo khoa, giáo viên trang bị cho học sinh công cụ, cách thức để đọc hiểu các văn bản khác cùng thể loại hoặc cùng loại hình với văn bản được học.

Trong quá trình dạy đọc, giáo viên có thể đưa ra những gợi ý, chỉ dẫn để giúp học sinh đọc hiểu văn bản nhưng không được làm thay hoặc áp đặt suy nghĩ cho học sinh; cần tránh việc dạy theo lối đọc chép và yêu cầu học sinh ghi nhớ kiến thức một cách máy móc; gắn việc dạy đọc với việc dạy viết, nói, nghe, thực hành tiếng Việt và các hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp phù hợp với từng lớp học.

- Đối với dạy viết, giáo viên cần khai thác tốt ngữ liệu minh họa giúp học sinh hiểu được đặc điểm cấu trúc, nội dung, hình thức, ngôn ngữ, phương thức biểu đạt của từng kiểu văn bản; hiểu được các bước tạo lập văn bản; biết cách suy nghĩ và trình bày ý tưởng bài viết mạch lạc, sáng tạo, thuyết phục. Qua đó, giúp học sinh hình thành kỹ năng viết, rèn luyện tư duy và cách viết các kiểu văn bản.

Tăng cường xây dựng và sử dụng các bài tập dạy viết gắn với các tình huống thực tiễn và giả định để giúp học sinh luyện tập, rèn luyện kỹ năng viết cũng như nhận thức được mối quan hệ giữa yêu cầu học viết trong nhà trường với nhu cầu tạo lập các sản phẩm viết trong đời sống.

- Đối với dạy nói và nghe, giáo viên cần giúp học sinh nhận thức được tầm quan trọng của hoạt động học nói và nghe; hiểu được mục tiêu, yêu cầu cần đạt về các kỹ năng nói, nghe, nói nghe có tính tương tác². Coi trọng việc thường xuyên tổ chức thực hành, vận dụng việc nói, nghe, nói nghe có tính tương tác đạt được các yêu cầu kỹ năng trong nhà trường và trong cuộc sống.

d) Trong hoạt động dạy học, giáo viên cần giao nhiệm vụ học tập rõ ràng, phù hợp; nêu cụ thể các yêu cầu cần đạt đối với sản phẩm học tập mà học sinh phải hoàn thành; chú trọng việc quan sát, theo dõi, hỗ trợ, động viên, nhận xét, đánh giá quá trình học tập và kết quả học sinh thực hiện các nhiệm vụ học tập.

2. Đổi mới cách đánh giá học sinh trong môn Ngữ văn

a) Thực hiện việc kiểm tra, đánh giá học sinh THCS và THPT theo đúng quy định³, không vượt quá yêu cầu cần đạt của chương trình; xây dựng kế hoạch

² Chương trình giáo dục phổ thông 2018 môn Ngữ văn, Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo.

³ Thông tư 22/2021/TT-BGDĐT ngày 20/7/2021 của Bộ trưởng Bộ GDĐT Quy định về đánh giá học sinh trung học cơ sở, trung học phổ thông

kiểm tra, đánh giá phù hợp với kế hoạch dạy học; tăng cường thực hiện kiểm tra, đánh giá định kì thông qua bài thực hành, dự án học tập. Trong đánh giá kết quả học tập cuối học kì, cuối năm học, cuối cấp học, tránh dùng lại các văn bản đã học trong sách giáo khoa làm ngữ liệu xây dựng các đề kiểm tra đọc hiểu và viết để đánh giá chính xác năng lực học sinh, khắc phục tình trạng học sinh chỉ học thuộc bài hoặc sao chép nội dung tài liệu có sẵn.

b) Tập trung xây dựng và sử dụng ngân hàng các câu hỏi, yêu cầu, bài tập phù hợp với yêu cầu cần đạt của chương trình môn học, lớp học, bài học để học sinh vận dụng năng lực đọc, viết, nói, nghe vào bối cảnh và ngữ liệu mới; tạo cơ hội để học sinh khám phá tri thức, đề xuất ý tưởng và tạo ra sản phẩm mới.

c) Thực hiện đánh giá thường xuyên và đánh giá định kì:

Đánh giá thường xuyên được thực hiện trong suốt quá trình dạy học, gồm các hình thức: giáo viên đánh giá học sinh, học sinh đánh giá lẫn nhau, học sinh tự đánh giá. Để đánh giá thường xuyên, giáo viên có thể dựa trên quan sát và ghi chép hằng ngày về học sinh, việc học sinh trả lời câu hỏi hoặc thuyết trình, làm bài kiểm tra, viết phân tích và phản hồi văn học, viết thu hoạch, làm bài tập...

Đánh giá định kì được thực hiện ở thời điểm gần cuối hoặc cuối một giai đoạn học tập. Đánh giá định kì thường thông qua các đề kiểm tra. Đề kiểm tra có thể yêu cầu hình thức viết tự luận; có thể kết hợp hình thức trắc nghiệm khách quan (câu hỏi trắc nghiệm khách quan) và hình thức tự luận (câu hỏi mở) để đánh giá đọc hiểu và yêu cầu viết bài văn về một chủ đề nào đó theo từng kiểu văn bản đã học trong chương trình. Ngữ liệu dùng trong đề kiểm tra cần phù hợp với các tiêu chí được Bộ GDĐT quy định⁴.

Đối với lớp 9, giáo viên cần bám sát cấu trúc, hình thức đề thi tuyển sinh vào lớp 10 của Sở GDĐT giúp học sinh làm quen và luyện tập các kĩ năng làm bài.

d) Đề phát huy cao nhất khả năng sáng tạo của học sinh, khuyến khích việc xây dựng và sử dụng các đề mở trong kiểm tra, đánh giá. Xây dựng bộ công cụ đánh giá để hạn chế tính chủ quan, cảm tính của người chấm. Khi nhận xét, đánh giá các sản phẩm của học sinh, cần tôn trọng và khuyến khích cách nghĩ, cách cảm riêng của học sinh trên nguyên tắc không vi phạm những chuẩn mực đạo đức, văn hóa và pháp luật.

Nội dung, hình thức, cấu trúc, các mức độ nhận thức đề kiểm tra định kì **(Phụ lục đính kèm)**.

3. Tăng cường quản lý, chỉ đạo hoạt động dạy học môn Ngữ văn

⁴ Chương trình giáo dục phổ thông 2018 môn Ngữ văn, Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/ 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, trang 16.

a) Hiệu trưởng các đơn vị tăng cường công tác tự kiểm tra, theo dõi, giám sát quá trình thực hiện đổi mới dạy học và kiểm tra, đánh giá trong môn Ngữ văn trong nhà trường (*theo hướng dẫn xây dựng các phụ lục tại Công văn số 5512/BGDĐT-GDTrH ngày 18/12/2020 của Bộ GDĐT*); tạo điều kiện thuận lợi và khuyến khích giáo viên tích cực, chủ động, sáng tạo trong dạy học và kiểm tra, đánh giá.

b) Tập trung đổi mới sinh hoạt chuyên môn của tổ/nhóm đối với môn Ngữ văn dựa trên nghiên cứu bài học; tăng cường các hoạt động dự giờ, thảo luận, chia sẻ kinh nghiệm về việc lựa chọn nội dung, hình thức, phương pháp tổ chức dạy học môn Ngữ văn đáp ứng được mục tiêu dạy học theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh.

Phòng GDĐT huyện yêu cầu Hiệu trưởng các đơn vị trường triển khai thực hiện đầy đủ, nghiêm túc nội dung hướng dẫn tại công văn này. Trong quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc, báo cáo về Phòng GDĐT qua chuyên môn THCS để được hướng dẫn.

Công văn này thay thế Công văn số 339/PGDĐT-THCS ngày 07/9/2022 của Phòng GDĐT về việc hướng dẫn đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá môn Ngữ văn ở cấp THCS./.

Nơi nhận:

- Như trên (*để thực hiện*);
- Sở GDĐT – Phòng GDTrH (*để báo cáo*);
- Lãnh đạo Phòng (*để chỉ đạo*);
- Lưu: VT, THCS.

**KT. TRƯỞNG PHÒNG
PHÓ TRƯỞNG PHÒNG**